

Jaarverantwoording Kinderopvang 2020, gemeente Druten

De kinderopvang omvat de volgende voorzieningen: Kinderdagverblijven (KDV), Buitenschoolse Opvang (BSO), Gastouderbureaus (GOB) en Voorzieningen voor Gastouderopvang (VGO). Gemeenten zijn volgens de Wet kinderopvang verantwoordelijk voor het toezicht op en de handhaving van de kwaliteit van kinderopvangvoorzieningen. Het College van burgemeester en wethouders legt over de uitvoering van haar taken jaarlijks verantwoording af aan de gemeenteraad en de Inspectie van het Onderwijs (hierna: Inspectie).

De Inspectie is door de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) aangewezen om interbestuurlijk toezicht uit te oefenen op de manier waarop gemeenten invulling geven aan hun wettelijke taken op het gebied van toezicht en handhaving in de kinderopvang. De verantwoording van gemeenten richting de Inspectie vindt plaats via de jaarverantwoording. Deze moet uiterlijk 1 juli worden ingediend en betreft het verslag van het voorgaande jaar.

De uitbraak van het coronavirus en de daarmee gepaard gaande maatregelen hebben invloed (gehad) op de uitvoering van de wettelijke taken kinderopvang door gemeenten. De Inspectie zal de normen die hiervoor gelden daarom niet onverkort toepassen bij de beoordeling van de taakuitvoering door gemeenten in 2020.

Dit heeft tot gevolg dat de Inspectie maatwerk zal toepassen bij beoordeling van de taakuitvoering. De keuzes en afspraken die gemeenten hebben gemaakt, en de onderbouwing daarvan, zullen bij dit maatwerk een belangrijke rol spelen. Bij het maken van keuzes en afspraken dient, zoals altijd, het doel van toezicht en handhaving op de kinderopvang voorop te staan. Dit doel is: het borgen van verantwoorde kinderopvang in een gezonde en veilige omgeving.

Opbouw van de vragenlijst

De jaarverantwoording over 2020 bestaat uit twee delen: A en B. We lichten dit hieronder toe.

Deel A

De vragen in deel A zijn bedoeld om een goed beeld te krijgen van de context waarbinnen gemeenten hun taken in 2020 hebben uitgevoerd. Dit deel begint daarom met enkele vragen waarmee de gevolgen van de coronamaatregelen op de taakuitvoering door de gemeente in beeld worden gebracht. Daarna worden er een aantal vragen gesteld over de afspraken en de keuzes die zijn gemaakt voor de periode waarin weer kon worden toegewerkt naar de reguliere wijze van het uitoefenen van toezicht en handhaving in de kinderopvang.

Deel B

Deel B van de vragenlijst bevat vragen over de uitvoering van de wettelijke taken over het gehele jaar 2020. De criteria die hierbij aan de orde komen, zijn (net als in andere jaren) gebaseerd op de vier belangrijkste wettelijke taken van gemeenten. Om de toezichtlast zo klein mogelijk te houden, bestaat dit jaar de mogelijkheid om (na het invullen van de vragenlijst) documenten in het ISD te uploaden die de gevraagde informatie bevatten. U kunt naar deze documenten verwijzen in de toelichtingen.

Fasering van de coronamaatregelen in deze jaarverantwoording

De coronamaatregelen die in 2020 zijn genomen, kunnen in verschillende fases worden onderscheiden. In de jaarverantwoording houden we de fases aan die zijn beschreven in de *Denklijn Toezicht en Handhaving tijdens corona – Fase 3* die in de eerste helft van juni 2020 door VNG Naleving en GGD GHOR NL ter beschikking is gesteld aan gemeenten en GGD'en.

Aangezien fase 3 helaas niet tot en met het einde van het jaar heeft geduurd, hebben wij over deze fase een aanvullende tekst geschreven.

Fase 1: betreft de periode van 16 maart tot en met 10 mei 2020.

In fase 1 mochten onderwijsinstellingen en voorzieningen voor kinderopvang (kinderdagverblijven, buitenschoolse opvang en gastouderopvang) geen fysieke onderwijsactiviteiten en opvang aanbieden. Een uitzondering werd gemaakt voor de noodopvang van kinderen van ouders in cruciale beroepen en de opvang van kwetsbare kinderen.

Fase 2: betreft de periode van 11 mei tot en met 7 juni 2020.

In fase 2 gingen kinderen weer voor de helft van de tijd naar school, de andere helft kregen zij thuisonderwijs. Het speciaal onderwijs, de kinderdagverblijven en de gastouderopvang gingen weer open voor alle kinderen. De buitenschoolse opvang was alleen beschikbaar op de dagen dat kinderen naar school gingen. Daarnaast liep de noodopvang voor kinderen van ouders in cruciale beroepen en de opvang van kwetsbare kinderen door.

Fase 3: betreft de periode van 8 juni tot en met 15 december (oorspronkelijk: 31 december) 2020.

In fase 3 waren de scholen weer volledig open en was ook de hele kinderopvang weer op reguliere wijze geopend. De noodopvang werd daarom afgebouwd en was (tot 1 juli) alleen nog beschikbaar in de avonden, de nachten en de weekenden voor kinderen van ouders die in de zorg werken.

Aanvulling wat betreft fase 3:

In de *Denklijn Toezicht en Handhaving tijdens corona – Fase 3* is aangegeven dat fase 3 bij ongewijzigde coronamaatregelen tot 31 december 2020 zou duren. Op 14 december 2020 werd echter aangekondigd dat het basisonderwijs en een groot gedeelte van de kinderopvang (kinderdagverblijven en buitenschoolse opvang) vanaf 16 december, tot en met in ieder geval 17 januari 2021, gesloten zouden zijn. Dit betekent dat fase 3 per 16 december geëindigd is.

Deel A

De vragen in deel A zijn bedoeld om een goed beeld te krijgen van de context waarbinnen gemeenten hun taken in 2020 hebben uitgevoerd.

Gevolgen van de coronamaatregelen

Hebben de coronamaatregelen, over het gehele jaar 2020 gezien, de uitvoering van de wettelijke taken toezicht en handhaving kinderopvang door de gemeente beïnvloed?

- ☒ Ja, de coronamaatregelen hebben ertoe geleid dat de gemeenten haar wettelijke taken op het gebied van kinderopvang niet (volledig) heeft kunnen uitvoeren.
- ☐ Nee, de gemeente heeft, ondanks de coronamaatregelen, haar wettelijke taken op het gebied van kinderopvang volledig kunnen uitvoeren.

Is er handhaving ingezet bij noodopvanglocaties naar aanleiding van (signaalgestuurd) toezicht in de periode van 16 maart tot en met 7 juni en de periode van 16 tot en met 31 december op de kwaliteit van de kinderopvang?

- ☒ Nee
- ☐ Ja, namelijk _

Op welke manier hebben de coronamaatregelen de uitvoering van de wettelijke taken kinderopvang door de gemeente beïnvloed?

Meerdere antwoorden mogelijk

- ☐ Er was minder gemeentelijke capaciteit beschikbaar
- ☒ Er was minder capaciteit bij de GGD beschikbaar

☐ Anders, namelijk

☐ Anders, namelijk

Heeft de gemeente de in 2020 niet uitgevoerde taken meegenomen in de planning voor 2021?

Indien het antwoord 'ja' is, wilt u dan aangeven op welke manier dit is gebeurd?

- ☐ Nee
- ☒ Ja, op deze manier

De GGD heeft in 2021 extra formatie om 100% jaarlijkse inspecties te halen. In de prioritering van de jaarlijkse onderzoeken hebben de niet uitgevoerde inspecties in 2020 een hoge prioriteit zodat niet geïnspecteerde locaties in 2020 wel in 2021 gezien worden.

De coronamatregelen hebben vooral een impact gehad op het uitgevoerde toezicht in de kinderopvang voor de gemeente Druten. De gemeente Druten is doorlopend in overleg met de GGD geweest over de uitvoering van het toezicht. De gemeente Druten heeft de landelijke adviezen en denklijnen over de werkwijze toezicht kinderopvang in verband met corona en de lockdown gevolgd.

In het begin van de pandemie en gedurende de eerste lockdown, zijn de toezichthouders van de GGD nodig geweest in het corona crisisteam. Toezicht werd afgeschaald. Dit betekent dat de GGD in die fase van de crisis alleen onderstaande activiteiten uitvoerden:

- Vinger aan de pols

Belrondes met als doel van alle houders in de kinderopvang en gastouderbureaus in onze regio te horen hoe het gaat met de noodopvang en alles daarom heen.

De GGD was bereikbaar per mail en telefoon voor vragen van houders en andere betrokkenen bij de kinderopvang. Bijvoorbeeld over het al dan niet doorgaan van onderzoeken voor registratie of het omgaan met regelgeving voor de kinderopvang tijdens de noodmaatregelen.

- Signaalgestuurd toezicht in de noodopvang.

Indien de toezichthouder een signaal ontvangt, overlegt hij met de gemeente hoe te handelen in deze situatie. Voor Druten kwamen (gelukkig) geen signalen.

- Onderdelen regulier toezicht

De rapporten van reeds lopende onderzoeken worden afgerond. Er zijn een paar nader onderzoeken die gedaan kunnen worden, een paar nader onderzoeken zijn uitgesteld.

Er is één onderdeel van het reguliere werk wat doorgaat: onderzoeken voor registratie bij gastouders wegens verhuizing van een al bestaande voorziening (bestaande combinatie gastouder-vraagouder(s)) kunnen doorgaan en uitgevoerd worden middels videobellen.

Andere onderzoeken die doorgang hebben gevonden zijn bijvoorbeeld incidentele onderzoeken voor houderwijzigingen.

In het begin van de pandemie was de crisis vooral in Noord-Brabant, wat grenst aan ons werkgebied. Destijds gold voor Brabant dat de toezichthouder GEEN overtreding rapporteert wanneer de houder de kwaliteitseis niet naleeft als gevolg van personeelstekort door de RIVM richtlijn. Maar ook in grensstreken daarvan als een houder personeelstekort heeft omdat hij/zij personeel in Noord Brabant heeft wonen. Dit hebben wij ook voor ons werkgebied gehanteerd. In de 3e fase hebben we de landelijke denklijn gevolgd over overtredingen waarvoor verzachtende omstandigheden gelden als gevolg van overmacht door corona.

Planning, keuzes en afspraken met de GGD in fase 3

De volgende vragen gaan over de afspraken die (mogelijk) met de GGD zijn gemaakt over het toezicht in fase 3 (8 juni tot en met 15 december 2020) en de prioriteiten die (mogelijk) zijn gesteld om toezicht en handhaving kinderopvang in 2020 nog zo volledig mogelijk uit te kunnen voeren.

Heeft de gemeente een plan opgesteld of een denkwijze gehanteerd om er in de periode vanaf 8 juni tot en met 15 december voor te zorgen dat de taken toezicht en handhaving kinderopvang nog zo volledig mogelijk konden worden uitgevoerd?

Hiermee worden keuzes en afspraken bedoeld die de gemeente heeft gemaakt als gevolg van de coronamaatregelen. Denk bijvoorbeeld aan aanpassingen in de normale werkwijze, prioriteren van de gemeentelijke werkzaamheden (voor de registratie, het tijdig afhandelen van aanvragen en de handhaving) en het maken van afspraken over het toezicht met de GGD. Deze keuzes en afspraken kunnen vastgelegd zijn in documenten, maar het kunnen ook ideeën zijn geweest waarnaar gewerkt is, zonder dat deze zijn vastgelegd.

- ☒ Ja
☐ Nee

Kunt u beschrijven wat dit plan/deze denkwijze inhoudt?

De gemeente Druten heeft in de 3e fase de landelijke denklijn toezicht en handhaving gevolgd. We hebben een prioritering aangebracht voor de nog uit te voeren inspecties. Deze hebben we onderverdeeld in fase A, B en C.

- In fase A zijn de onderzoeken waaraan we de hoogste prioriteit hebben gegeven.
- Daarna volgt fase B waarin we de locaties hebben ondergebracht met een groen en geel risicoprofiel. Deze locaties zijn vanuit het inspectieverleden op orde en hierover hebben we weinig tot geen reden tot zorgen. Hierbinnen hebben we de locaties met een registratie Voorschoolse educatie voorrang gegeven boven de locaties zonder VVE. Omdat wij -vanuit ons onderwijsachterstandenbeleid- de kwaliteit van voorschoolse educatie willen borgen. Juist ook in de periode van gedeeltelijke sluiting, met oplopende achterstanden, is een goede VVE belangrijk om de achterstanden niet nog verder op te laten lopen.
- Tot slot categorie C. We hebben ervoor gekozen om de steekproef gastouderopvang (in fase B) tot het wettelijke eis van 5% te beperken. De intensivering van toezicht in de gastouderopvang hebben we laten vervallen wegens capaciteitsgebrek.

Het was vanaf augustus echter bij het GGD Corona-team drukker dan verwacht waardoor de toezichthouders meer ingezet zijn bij Corona-team dan het oorspronkelijke plan was. Hierdoor hebben we een kleine aanpassing moeten doorvoeren in de werkwijze om meer locaties te kunnen bezoeken, en zo beter de relatie met de locaties in stand te houden en de vinger aan de pols te houden. Zie bijlage voor een nadere toelichting.

Deel B

Uitvoering van de wettelijke taken kinderopvang in 2020

De volgende vragen gaan over de feitelijke uitvoering van de wettelijke taken van de gemeente over het volledige verslagjaar 2020. De jaarverantwoording heeft betrekking op de volgende vier wettelijke taken van gemeenten:

1. Het uitvoeren van de registertaak van het Landelijk Register Kinderopvang (LRK).
2. Het tijdig afhandelen van aanvragen voor toestemming tot exploitatie en registratie van nieuwe voorzieningen.
3. Het laten uitvoeren van de verplichte onderzoeken door de toezichthouder.
4. Handhavend optreden.

1. Criterium registrervoering

Toelichting wettelijke taak

Het LRK moet juist en volledig zijn gevuld en actueel zijn. Bij onvolkomenheden kan worden gedacht aan:

- Wijzigingsverzoeken die niet (of niet op tijd) zijn verwerkt;
- Onjuiste aanduiding van het (wel of niet) aanbieden van gesubsidieerde voorschoolse educatie door kinderdagverblijven;
- Het niet in het publiekspitaal gepubliceerd zijn van onherroepelijk geworden handhavingsbesluiten (aanwijzing, boete, last onder dwangsom, last onder bestuursdwang en exploitatieverbod);
- Onjuiste informatie door invoerfouten.

Verantwoordingsinformatie registrervoering

1a. Was het LRK gedurende het verslagjaar 2020 juist, volledig en actueel?

- ☒ Ja
- ☐ Nee, niet helemaal

2. Criterium tijdig afgehandelde aanvragen KDV, BSO, GOB, VGO

Toelichting wettelijke taak

Dit criterium betreft het tijdig afhandelen van alle aanvragen voor toestemming tot exploitatie en registratie van nieuwe voorzieningen die door de gemeente zijn ontvangen in de periode van 1 oktober 2019 tot 1 oktober 2020. Voor deze termijn is gekozen omdat aanvragen die aan het einde van deze periode binnenkomen dan nog voor 31 december 2020 konden worden afgehandeld.

Voor het tijdig afhandelen wordt een termijn gehanteerd van tien weken, eventueel vermeerderd met de (in het LRK vastgelegde) opschorting. Binnen deze termijn moet de voorziening in het LRK de vervolgstatus 'geregistreerd', 'afgewezen' of 'ingetrokken' hebben gekregen.

Verantwoordingsinformatie tijdig afgehandelde aanvragen

2a. De gemeente heeft in de periode 1 oktober 2019 tot 1 oktober 2020 4 aanvragen voor toestemming tot exploitatie en registratie ontvangen, waarvan er 4 tijdig afgehandeld zijn. Dit betekent dat 100% van de aanvragen tijdig afgehandeld is.

3. Criterium uitvoering inspecties

Toelichting wettelijke taak

Het toezicht op de kinderopvang wordt door de GGD uitgevoerd in opdracht van de gemeente. De GGD voert inspecties uit en rapporteert hierover aan de gemeente. Hierbij geldt het volgende:

- Ieder geregistreerd kinderdagverblijf (KDV), buitenschoolse opvang (BSO) en gastouderbureau (GOB) moet jaarlijks worden geïnspecteerd. Bij iedere nieuwe voorziening dient binnen 3 maanden na inschrijving in het LRK een onderzoek na registratie plaats te vinden.
- Elke nieuwe voorziening voor gastouderopvang (VGO) dient voor registratie geïnspecteerd te worden.
- Tenminste 5% van de geregistreerde voorzieningen voor gastouderopvang moet jaarlijks worden geïnspecteerd (de zogenaamde steekproef).

Verantwoordingsinformatie inspecties geregistreerde en nieuwe KDV, BSO en GOB

Ieder geregistreerd kinderdagverblijf, buitenschoolse opvang en gastouderbureau moet jaarlijks worden geïnspecteerd. Bij iedere nieuwe voorziening dient binnen 3 maanden na inschrijving in het LRK een onderzoek na registratie plaats te vinden.

3a. De GGD heeft in het verslagjaar 2020 12 van de 17 locaties geïnspecteerd. Dat betekent dat 70.6% van de locaties is geïnspecteerd.

3b. U kunt hieronder ingaan op de behaalde resultaten en, indien van toepassing, toelichten waarom bepaalde locaties niet zijn geïnspecteerd.

Er zijn 5 locaties niet geïnspecteerd in verband met onvoldoende beschikbare capaciteit bij de GGD door de coronacrisis. In de 3e fase hebben voor de nog lopende inspecties de prioritering gevolgd zoals in deel A nader uitgelegd. De 5 niet onderzochte locaties vallen in die lijst onder fase B.

Verantwoordingsinformatie inspecties nieuwe voorzieningen voor gastouderopvang

Elke nieuwe voorziening voor gastouderopvang (VGO) dient voor toestemming tot exploitatie en registratie geïnspecteerd te worden.

3c. De gemeente heeft in het verslagjaar 2020 2 van de 2 nieuwe voorzieningen voor gastouderopvang geïnspecteerd. Dat betekent dat 100% van de nieuwe voorzieningen voor gastouderopvang is geïnspecteerd.

Verantwoordingsinformatie inspecties geregistreerde voorzieningen voor gastouderopvang

Tenminste 5% van de geregistreerde voorzieningen voor gastouderopvang (VGO) moet jaarlijks worden geïnspecteerd.

3e. Op 1 januari 2020 stonden 23 voorzieningen voor gastouderopvang geregistreerd. Hiervan zijn er 2 in de loop van het jaar uitgeschreven en niet geïnspecteerd. Het aantal voorzieningen voor gastouderopvang dat de basis vormt voor het percentage geïnspecteerde voorzieningen is daarom 21.

De gemeente heeft in het verslagjaar 2020 2 voorzieningen voor gastouderopvang geïnspecteerd. Dat betekent dat de steekproef van geïnspecteerde voorzieningen 9.5% bedraagt.

4. Criterium Handhaving / herstel van tekortkomingen

Toelichting wettelijke taak

Als er sprake is van tekortkomingen hebben gemeenten een beginselplicht tot handhaven. In sommige omstandigheden kan het College van burgemeester en wethouders afzien van handhaving. Voorbeelden hiervan zijn: zicht op legalisatie, strijd met de beginselen van behoorlijk bestuur, het niet meer in exploitatie zijn van de betreffende locatie, etcetera. We noemen dit beredeneerd niet handhaven.

Informatie over het gebruik van GIR-Handhaven door de gemeente

4a. Maakte uw gemeente gedurende het gehele jaar 2020 gebruik van GIR-Handhaven?

- ☒ Ja
☐ Nee

Verantwoordingsinformatie inzet van herstelaanbod

Wanneer er tijdens een onderzoek tekortkomingen zijn geconstateerd, kan de GGD-inspecteur de houder in bepaalde gevallen een 'herstelaanbod' doen. De houder krijgt dan de gelegenheid om de tekortkomingen voor afronding van het inspectierapport te herstellen. Dit herstelaanbod is een eerste actie om de tekortkomingen (te doen) herstellen.

N.B.: Ook als een tekortkoming wel is hersteld, is het mogelijk dat de gemeente er, gezien de aard van de tekortkoming, toch voor kiest een (bijv. bestraffende) vervolgactie in te zetten.

Onderstaande tabel geeft, naast een beeld van de inzet, ook een beeld van het resultaat van het herstelaanbod dat in het verslagjaar door de GGD is ingezet.

Tabel 1: Inzet en resultaat van herstelaanbod op het totale aantal tekortkomingen in alle inspectierapporten, dus met en zonder handhavingsadvies

	Druten 2020	
	Aantal	Percentage
Beoordeelde voorwaarden zonder tekortkoming	224	92.6%
Beoordeelde voorwaarden met tekortkoming, geen herstelaanbod	12	5%
Beoordeelde voorwaarden met tekortkoming, wel herstelaanbod	6	2.5%
Tekortkoming hersteld	6	2.5%
Tekortkoming niet hersteld	0	0%
Herstel onbekend (geen registratie)	0	0%
Totaal	242	100%

Verantwoordingsinformatie ingezette handhavingsacties bij rapporten met advies 'handhaven'

Wanneer het inspectierapport definitief is geworden, wordt het ter beschikking gesteld aan de gemeente. De gemeente moet vervolgens alle rapporten waarin de GGD-toezichthouder het advies 'handhaven' geeft, oppakken.

4d. De gemeente heeft 4 handhavingstrajecten ingezet naar aanleiding van de 4 inspectierapporten met handhavingsadvies. Dat betekent dat 100% van de rapporten met een handhavingsadvies door de gemeente is opgepakt.

Verantwoordingsinformatie ingezette handhavingsacties bij tekortkomingen

Onderstaande tabel geeft weer in welke mate de gemeente handhavingsacties heeft ingezet.

Tabel 2: Ingezette handhavingsacties op het totale aantal tekortkomingen in alle inspectierapporten met een handhavingsadvies (NB: dit is inclusief de tekortkomingen die zijn hersteld na herstelaanbod):

	Druten 2020	
	Aantal	Percentage
Beoordeelde voorwaarden met tekortkomingen waarop een handhavingsactie is ingezet	12	100%
Beoordeelde voorwaarden met tekortkomingen waarop beredeneerd niet is gehandhaafd omdat de tekortkoming is opgelost na herstelaanbod	0	0%
Beoordeelde voorwaarden met tekortkomingen waarop beredeneerd niet gehandhaafd is vanwege andere redenen	0	0%
Beoordeelde voorwaarden met tekortkomingen waarvoor geen handhavingsactie is vastgelegd	0	0%
Totaal	12*	100%**

*Het totaal aantal voorwaarden met een tekortkoming in tabel 2 kan kleiner zijn dan het totaal aantal beoordeelde voorwaarden met een tekortkoming in tabel 1. Dat komt omdat tabel 1 is gebaseerd op het aantal tekortkomingen in alle inspectierapporten (ongeacht wel of geen handhavingsadvies) en tabel 2 alleen is gebaseerd op het aantal tekortkomingen in rapporten met handhavingsadvies.

**Omdat in de praktijk soms meerdere soorten acties worden vastgelegd op dezelfde tekortkoming, kan het voorkomen dat de verschillende percentages optellen tot meer dan 100%.

4f. Op de in totaal 12 tekortkomingen uit alle inspectierapporten met een handhavingsadvies heeft de gemeente 12 keer een handhavingsactie ingezet, 0 keer beredeneerd niet gehandhaafd na herstelaanbod, 0 keer niet gehandhaafd vanwege andere redenen, en 0 keer geen handhavingsactie vastgelegd.